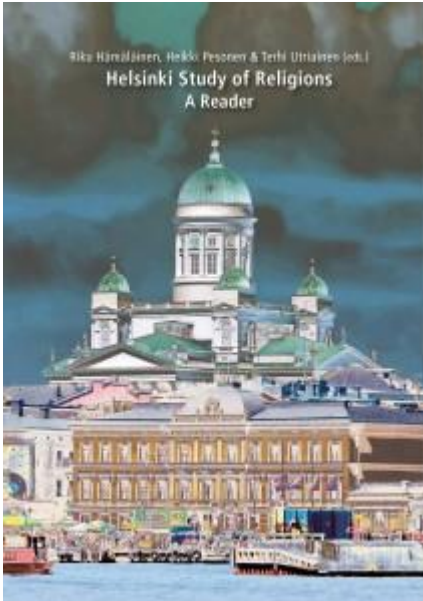

Helsinki Study of Religions: A Reader

Nils G. Holm, prof. em.
Åbo Akademi

Riku Härmäläinen, Heikki Pesonen & Terhi Utriainen (eds.) 2016. *Helsinki Study of Religions. A Reader*. Uskontotiede 17. Helsingfors universitet, 492 sidor.

Våra religionsvetenskapliga universitetsämnen i Finland är inte äldre än cirka 40–50 år. Därför är det ganska lätt att ge en introduktion av vad man sysslat med inom ett sådant ämne under de gångna åren. Religionsvetenskapen vid Helsingfors universitet har nu utgett en översiktsvolym över forskningen, som sträcker sig praktiskt taget från begynnelsen fram till våra dagar. Det är en betydelsefull volym som ger ett tvärsnitt av forskningen på ett tilltalande sätt. Volymen lämpar sig utmärkt som kursbok vid undervisningen.

Även om ämnet som universitetsdisciplin är relativt ungt går dock rötterna till forskningen betydligt längre tillbaka i historien. I den utmärkta introduktionen av René Gothóni och Tuula Sakaranaho får vi en snabborientering i ämnets bakgrund och utveckling fram till våra dagar. Det är framför allt den starka folkloristiska traditionen i Finland som lyfts fram. Nationaleposet *Kalevala* med rötter i fornfinnska kulturella traditioner har inspirerat till omfattande forskning av många olika slag. Även den antropologiska skolan med Edvard Westermarck som frontfigur har spelat en stor roll. Också den rent teologiska forskningen, som är "gammal" i landet, behövde "inledningsvetenskap", dvs. kännedom om andra religioner och kulturella traditioner. Allt detta har gjort att vi fått ett livskraftigt ämne vid Helsingfors universitet med två

professorer – en vid Teologiska fakulteten och en vid Humanistiska fakulteten. Tillsammans utgör de institutionen för religionsvetenskap vid universitetet.

Den första professorn i ämnet Juha Pentikäinen inleder volymen med en artikel om sin antropologiska djupforskning. Det är då fråga om intervjuerna och forskningen om den illitterata Marina Takalo och om henne som kultur- och religionsbärare. Det är fortfarande en fascinerande läsning att ta del av denna forskning som nu har mer än fyrtio år på nacken. René Gothóni ger i sin inledande artikel en glimt av den faktiska undervisningssituationen vid ett ämne, som tidvis upplevts väldigt kontroversiellt. Han redogör kortfattat och klart för de forsknings- och undervisningsetiska principer som gäller vid ämnen av kulturvetenskaplig art.

Volymen är diger och jag kan inte här redogöra för bidragen skiljt för sig. Fyra större avdelningar presenteras. Den första handlar om perspektiv och tolkningar där de två nämnda artiklarna ingår. Där lyfts även islamforskningen fram som skrivits av Tuula Sakaranaho och Teemu Pauha. Den andra avdelningen handlar om etnografiska tillvägagångssätt. Där lyfts viktiga teman fram från olika religiösa områden. Den tredje avdelningen presenterar de sociologiska infallsvinklarna. Här kommer bl.a. genusfrågorna fram. Det sista avsnittet tar fram historiska synpunkter på en del intressanta områden som tidiga iriska traditioner.

Volymen innehåller även en förteckning över de knappt femtio doktorsavhandlingarna vid ämnet under tiden 1982 till 2015. Dessutom finns en presentation av dem som bidragit till volymen samt en förteckning av titlarna i serien Uskontotiede. Föreliggande volym ger som sagt en utmärkt översikt över ämnets profil vid Helsingfors universitet.